

BETEGTÁJÉKOZTATÓ

Ideggyök, gerincvelő, cauda equina betegségek, sérülések

Tisztelt Hölgyem / Uram! Kedves Betegünk!

I. Ideggyök betegségek (lumboischialgia, cervicobrachialgia, isiász)

Időről időre fájdalmat, bizsergést, zsibbadást vagy izomgyengeséget érzünk az érintett végtagban. Leggyakoribb az isiász, amely a nervus ischiadicusról (ülőideg) kapta a nevét. A legtöbb isiászos beteg kezelés nélkül is jobban lesz pár napon vagy pár héten belül. A betegek 10–25%-ának azonban súlyos fájdalmai vannak, amelyek gátolják őket napi feladataik ellátásában, és kezelést igényelnek.

Mi az isiász?

Az isiász az ülőideg derékfájást okozó irritációja vagy gyulladása. Az ülőideg – az emberi szervezet leghosszabb idege – deréktájon ered a gerincvelőből, majd a faron, a combon, a lábszáron át a sarokig nyúlik. A fájdalom rendszerint csak az egyik oldalon jelentkezik.

Mi okozza az isiászt?

Az isiász oka hosszan tartó ülés, valamint sérülés, fertőzés, porckorongsérv, cukorbetegség és néha daganatos betegség lehet. A porckorongok rendes körülmények között elnyelik a gerincoszlopot érő ütésekkel. Ha valamelyikük elmozdul a helyéről vagy megreped, akkor az ülőideg becsípődhet a csont és a porckorong közé.

II. Gerincvelő és cauda equina betegségek, sérülések

A károsodás leggyakoribb oka baleset, de az impulzusvezető képesség romlását eredményezheti még egyéb betegség is, pl. porckorongsérv, gyulladás, vérellátási zavar, daganatok és a veleszületett rendellenességek (gyermekbénulás, gerincdaganat, nyílt gerinc, stb.) is. A gerincvelőn bevérzés, duzzadás alakulhat ki, amely az idegpályák vezetőképességének károsodását, elvesztését eredményezi.

A gerincsérülések legsúlyosabb következménye a gerincvelői harántlézió, amelyben a sérülés szintje alatt minden idegrendszeri funkció hiányzik. A végtagok (felső-, alsó- vagy mind a négy végtag) részlegesen vagy teljesen bénultak, a belek és a húgyhólyag beidegzése, valamint az érzőműködés is károsodik. A motoros idegek sérülését részleges vagy teljes bénulás jelzi, amely kiterjedhet a felső és alsó végtagokra egyaránt. A harántsérülés alatti területen a fájdalom-, tapintás-, hő-, ízületi helyzetérzés megszűnése arra utal, hogy az érzőidegpálya is károsodott. A paraplégia (alsóvégtagok teljes bénulása) gyakorlatilag azt jelenti, hogy az érző funkciók károsodása mellett a mozgatópályák is károsodtak.

A regenerálódás, a felépülés mértéke a kiváltó sérülés súlyosságától függ, azon múlik, hogy a gerincvelő szerkezete mennyire módosult véglegesen. Nem lehet pontosan meghatározni a felépülés mértékét, a duzzadás miatt működésképtelen idegpályák tökéletesen regenerálódhatnak, de a megsérült idegek helyett nem növekednek újak, s a sérülés helyén keletkezett hegszövet sem képes vezetni az idegimpulzust, ingerületet. Az idegrendszer természetéből adódóan azonban egyes idegpályák részben átvehetik a sérült terület működését. Ehhez azonban nagyon hosszú és sok erőfeszítést igénylő folyamat vezet, melyet a rehabilitációban részt vevő csapat – ennek legfontosabb szereplője maga a beteg – szervez és bonyolít.